

21. června 2019¹

SMĚRNICE Hnutí FOKOLÁRE NA PODPORU BLAHA

A OCHRANU NEZLETILÝCH A ZRANITELNÝCH OSOB

Interní pravidla na podporu blaha dětí a dospívajících

Úvod

1 - Hnutí fokoláre – Dílo Mariino – je mezinárodní instituce, soukromé sdružení papežského práva², které je právníkou osobou. Vychází ze spirituality zaměřené na evangelium a na křesťanskou lásku jako styl života. Svě cíle směřuje na uskutečnění jednoty a budování všeobecného bratrství³.

2 - Hnutí je náboženská i občanská realita, na které se podílejí lidé z celého světa, jakékoliv kultury, jazyka, národa a náboženství.

3 - Hnutí fokoláre zajišťuje celistvou formaci člověka s ohledem na jeho jedinečnou a neopakovatelnou totožnost prostřednictvím svých sekcí mládeže (zvláště gen 3, gen 4 a Chlapci a děvčata za jednotu) a skrze různé aktivity pro nezletilé.

4 - Hnutí fokoláre pohlíží na každé malé dítě, chlapce či dívku školního věku a na mladistvého v jeho důstojnosti a v duchu evangelia, přičemž se snaží rozvíjet lidské a duchovní schopnosti a podporovat v každém to pozitivní. Při aktivitách, které se týkají nezletilých, se inspiruje pedagogikou společenství, která staví do centra vztahu přítomnost Ježíše (srov. Mt 18,20).

5 - Hnutí fokoláre kromě toho uznává principy uvedené v mezinárodním právu pro oblast ochrany nezletilých [srov. čl. 3 a čl. 19 Úmluvy Spojených národů: *Úmluva o právech dítěte (Convention on the Rights of the Child)*] a přijímá za své úsilí o to, aby se během aktivit předcházelo a zabránilo jakékoliv formě násilí, zneužití, týrání a projevů šikany⁴ vůči nezletilým, páchaných i jinými nezletilými tím, že přijímá v první řadě následující opatření:

- a) Svěřit nezletilé osobám, které mají smysl pro zodpovědnost ve vlastním jednání a chování, které se angažují v životě podle evangelia v duchu spirituality společenství Hnutí fokoláre a jsou způsobilé být nezletilému nablízku (v souladu s tím, co je uvedeno v kritériích pro podporu a ochranu blaha nezletilých v první části dokumentu).
- b) Nabídnout a zajistit nezletilým bezpečné prostředí, ve kterém se odehrává zábavná a formační činnost odpovídající věku bez psychologického nátlaku, kde se respektuje a chrání důstojnost, podporuje se a upřednostňuje rozvoj.

¹ Tyto směrnice jsou revidovaná verze směrnic přijatých Hnutím fokoláre v dubnu 2014.

² Hnutí fokoláre je oficiálně schváleno v mnoha zemích jako národní instituce. Tyto směrnice slouží komunitám Hnutí fokoláre v různých zemích jako pomůcka. Národní centra zajistí jejich úpravu podle místních kulturních a právních podmínek.

³ Srov. čl. 6 Základních stanov Díla Mariina.

⁴ Podle mezinárodní definice se za šikanu považuje opakované psychologické nebo fyzické utiskování, páchané jednou osobou nebo skupinou osob „silnějších“ než jiná osoba, která je považovaná za „slabší“. Je důležité za účelem bezprostředního rozlišení tohoto chování jinými lidmi zvážit: 1. věk – šikana je forma zneužívání mezi vrstevníky (dětmi a dospívajícími), kterou lze odlišit od jevů jiného druhu, do nichž jsou například zapojeny dospělé osoby mezi sebou nebo dospělé osoby s nezletilými; 2. prostředí: šikana vzniká a rozvíjí se převážně ve školním prostředí nebo na sociálních sítích; 3. další jevy: například úchylka v nedospělém věku jako výraz různých typologií chování, které mají na rozdíl od šikany charakter trestného činu.

- c) Rozvíjet kulturu uznání a úcty vůči druhému člověku, kulturu ochrany svobody, altruismu, rovnosti, důstojnosti a nezávislosti všech lidských bytostí i za účelem předcházení a zamezení jakékoliv formě zneužití mezi vrstevníky.
- d) Účinně a okamžitě reagovat na jakékoliv upozornění o zneužívání nějakého člena Hnutí fokoláre s ohledem na to, co je uvedeno v těchto směrnicích, a nakolik to bude možné se zasadit o nastolení pravdy ve věci předmětu upozornění.
- e) Věnovat se podání trestního oznámení soudním orgánům tam, kde to národní směrnice a místní biskupská konference ukládá za povinnost.
- f) Zaručit patřičnou blízkost a nabídnout jakoukoliv formu podpory těm, kdo utrpěli zneužití, a jejich příbuzným.
- g) Nabídnout psychologickou a duchovní podporu každému členu Hnutí fokoláre, který se dopustil přečinu vůči dítěti, mladému člověku nebo zranitelnému dospělému člověku, aby se zaručila stále větší péče a ochrana dítěte.

6 - Pro potřeby těchto směrnic je pojem „nezletilý“ rovnocenný pojmu „zranitelná osoba“, kterým se rozumí „každá osoba ve stavu nemoci, fyzické či psychické nedostatečnosti nebo ve stavu zbavení osobní svobody, který fakticky i příležitostně omezuje její schopnost chápat přečin, přát si ho nebo mu zkrátka odolávat“.

7 - Aby Hnutí fokoláre umožnilo jakoukoliv formu ochrany zranitelných osob, musí rodiče nebo jejich právní zástupci před každou aktivitou informovat zodpovědné a pokud je to možné doložit fyzický a psychický stav, v němž se daná osoba nachází.

PRVNÍ ČÁST

Kritéria pro podporu a ochranu blaha nezletilých

8 - Vzhledem k tomu, že prvotním zájmem Hnutí fokoláre je podpora ochrany celkového blaha nezletilého, má se tímto dokumentem stručně nastínit již vžitá praxe a úsilí o to, aby se stále více uplatňovala v Hnutí na celém světě při činnosti s nezletilými.

9 - Hnutí fokoláre v některých zemích již vypracovalo směrnice, aby vyhovělo požadavkům místní legislativy anebo tomu, co navrhují příslušné biskupské konference, protože je to pro příslušníky Hnutí v těchto zemích povinnost.

10 - Od dospělých členů Hnutí, kteří byli na základě ověřené zralosti a vyrovnanosti vybráni pro činnost s nezletilými, se vyžaduje, aby se účastnili přípravného kurzu, který by trval alespoň šest hodin, v němž by se prohloubilo téma ochrany nezletilých z hlediska hlavních směrnic církevních orgánů a z právního, psychologického a rodinného hlediska.

11 - Po předchozím ověření nabytých kompetencí musí dospělí podepsat prohlášení s tříletou platností, v němž potvrzují, že znají a chtějí uplatňovat příslušné předpisy chování vůči nezletilým. Kromě toho musí na svou vlastní zodpovědnost doložit, že nebyli odsouzeni za zločin proti veřejné morálce a dobrým mravům, rodinné morálce a mravní svobodě.

12 - Kurz je součástí trvalé formace, v jejímž rámci se předpokládají následné doplňující kurzy, pokud možno každé dva roky, kterých se účastní i zodpovědní za fokoláre a osoby pověřené nějakou odpovědností.

13 - Osoby, které se věnují činnosti s nezletilými, budou mít za úkol navázat úzký vztah s rodinou nezletilého, a nakolik to bude možné ji do činnosti zapojit. Činnosti, do nichž jsou nezletilí zapojeni, musí být připravované s rozumným předstihem a musí o nich být informovaná místní komunita Hnutí (vhodným způsobem a dostupnými prostředky) tak, že dostane rámcový program a hlavní témata, jimž se bude věnovat, a budou o nich informováni rodiče.

14 - Z hlediska bezpečnosti a pro ověření účinnosti práce během činností zaměřených na nezletilé bude nezbytné, aby byli přítomni alespoň dva dospělí. Když bude ve skupině více než 8 nezletilých, zvýší se přiměřeně počet dospělých (podle charakteru skupiny a činností, které se budou provádět) v poměru jeden dospělý na osm nezletilých, pokud je to možné.

15 - Nakolik je to možné, bude se od rodičů vyžadovat, aby zajistili dopravu svých dětí; v případě, že to nebude možné, vyžádá se od nich odpovídající pověření, i když jen neformální.

16 - Rozhovory s nezletilými se odehrávají na otevřených prostranstvích, dosažitelných a viditelných ostatním.

17 - Pro přenocování se upřednostňuje využívat rozměrné prostory, odděleně pro chlapce a dívky; kromě toho je vhodné, aby dospělí přespávali v odděleném prostoru, ale v sousedství s prostorami nezletilých, aby byl zaručen dozor.

18 - Nezletilí, kteří jsou schopni samostatně používat sociální zařízení, budou doprovázeni jen v naléhavé situaci nebo kvůli zvláštním potřebám nezletilého.

19 - V případě nedostatečné soběstačnosti se vyhodnotí s rodinou případná nezbytná pomoc.

20 - Rodiče budou muset každoročně předložit písemný souhlas, ve kterém povolují dítěti účast na činnostech, které jsou na ně zaměřené. Podobně musí odsouhlasit žádost o povolení v případě šíření fotografií a zkušeností nezletilých. Pokud si to přejí, mohou si vyžádat další podrobnosti ohledně programů a být přítomni s ohledem na dané činnosti.

21 - Ohledně toho, jak je třeba se zachovat v případě, kdy dojde ke zneužití spáchanému členem Hnutí fokoláre anebo během činnosti probíhající v prostředí Hnutí, odkazujeme na druhou část dokumentu.

Kompetence spoluprezidenta ve věci ochrany nezletilých ve funkci morálního dohledu.

22 – Přes veškerou úctu ke konečné autoritě, která přísluší prezidentce, ta, vzhledem k mravní povaze předmětu této směrnice, bude vykonávat níže popsané akty vedení vždy ve shodě se spoluprezidentem jako morálním a disciplinárním dohledem podle nauky církve (srov. čl. 93 Základních stanov Díla Mariina)⁵

Ústřední komise pro podporu blaha a ochranu nezletilých (CO.BE.TU. = Commissione Centrale per la Promozione del Benessere e la Tutela dei minori) a dozorčí orgán

23 - Pro dosažení přijatých závazků zřídilo Hnutí fokoláre Ústřední komisi pro podporu blaha a ochranu nezletilých (CO.BE.TU.) složenou z minimálního vždy lichého počtu 5 (pěti) členů, které

⁵V Základních stanovách jsou právně zakotveny úkoly charakteristické pro spoluprezidenta; mezi ně patří věnovat se a zaručit, že vnitřní život odpovídá církevní morálce a disciplíně.

jmenuje prezidentka a kteří mají prokázanou zkušenost a kompetenci v různých oblastech⁶. Koordinací a zastupováním komise je pověřen jeden člen, kterého vybere prezidentka⁷.

24 - Komise v plné součinnosti a úzké spolupráci s výchovnými sektory Hnutí fokoláre zahájí co nejvhodnější iniciativy zaměřené na formaci členů Díla, zejména těch, kteří se věnují činnosti s nezletilými.

25 - CO.BE.TU. bude kromě toho na základě přesně určeného mandátu prezidentky řídit všechny fáze předpokládaného interního postupu pro případy, kdy některý člen generální rady nebo některý fokolarín či některá fokolarínka společného života nebo žijící v manželství, i během období formace, jsou pachateli údajných zneužití nezletilých⁸.

26 - Postiženým osobám bude navíc nabídnuta lékařská pomoc včetně naléhavé terapeutické a psychologické pomoci, jakož i vhodné informace legislativního charakteru a jakýkoli jiný druh nezbytné podpory.

27 - CO.BE.TU. má vedle toho za úkol pomáhat a dohlížet na to, aby zonální nebo oblastní zodpovědní za ochranu nezletilých plnili jim svěřené úkoly, a poskytovat vhodné instrukce a nasměrování.

28 - Hnutí fokoláre kromě toho zřídilo dozorčí orgán složený ze tří osob jmenovaných prezidentkou, přičemž alespoň jedna z nich nepaří k Hnutí; ten má za úkol dohlížet na ochranu nezletilých v prostředí sdružení a ověřovat činnost a jednání CO.BE.TU. Proto se tyto dva orgány setkají alespoň jednou do roka, pokud možno v červnu.

29 - Členové CO.BE.TU. a dozorčího orgánu budou mít tříletý, nejvýše třikrát obnovitelný mandát.

Komise pro ochranu nezletilých v zónách nebo zonetách

30 - Pro dosažení cílů naznačených v úvodu tohoto dokumentu zřídí delegáti Díla v zóně zonální komise podle kritérií předpokládaných pro zřízení Ústřední komise; do doby, než se zřídí daná komise, pověří dvě osoby, jednoho muže a jednu ženu vybrané mezi členy Díla, které jsou k tomu způsobilé svou kompetencí jakož i osvědčenou rozvahou a zkušeností a které budou vykonávat svůj úkol v naprosté svobodě a nezávislosti a v úzké spolupráci s těmito delegáty a s CO.BE.TU.

31 - Udělení tříletého, nejvýše třikrát obnovitelného pověření musí být písemné a dokument musí být podepsán zodpovědným za zónu (srov. příloha B – vzor udělení pověření).

32 - Zonální komise nebo pověřené osoby mohou spolupracovat s odborníky, pokud možno vybavenými nezbytnou kompetencí, kteří nemusí být z Díla, a budou mít navíc za úkol v případě pohlavního zneužití, obtěžování, týrání a projevů šikany vůči nezletilým zaznamenaných na území zóny – s výjimkou případů spadajících do kompetence CO.BE.TU. – řídit interní postup v souladu s tím, co se předpokládá v těchto směrnících, a zahájit účinnou spolupráci s kompetentními místními orgány a institucemi, pověřenými vyšetřováním faktů a ochranou obětí, v každém případě při zachování vztahu s rodinou nezletilého (rodiči nebo jejich právními zástupci).

⁶Oblast morálky, medicíny, psychologie, pedagogiky a práva.

⁷Odstavec přidaný na pokyn prezidentky dne 1. června 2020.

⁸Odstavec upravený na pokyn prezidentky dne 1. června 2020. Původní verze odstavce byla: *CO.BE.TU. bude kromě toho na základě přesně určeného mandátu prezidentky řídit všechny fáze předpokládaného interního postupu pro případy, kdy některý člen generální rady nebo některý fokolarín či některá fokolarínka společného života nebo žijící v manželství jsou pachateli údajných zneužití nezletilých*

33 - Postiženým osobám bude navíc nabídnuta lékařská pomoc, včetně naléhavé terapeutické a psychologické pomoci, jakož i vhodné informace legislativního charakteru a jakýkoli jiný druh nezbytné podpory.

34 - Komise nebo pověřené osoby budou zasílat CO.BE.TU. výroční zprávu o vykonaných činnostech.

35 - Pokud je zóna rozdělena na zonety, vztahuje se na ně totéž, co bylo shora uvedeno pro zóny. V takovém případě budou vykonávat jakýkoliv úkol zaměřený na dosažení cílů těchto směrnic komise nebo pověřené osoby v zonetě.

36 - Tato pravidla se uplatňují také v citadelách Hnutí fokoláre⁹.

37 - Povinností zodpovědných za zónu nebo zonetu bude zajistit, aby se v různých částech zóny nebo zonety naplno uskutečnily cíle a vykonaly úkoly obsažené v těchto směrnicích. Do té doby, než v některé zóně nebo zonetě budou zřízeny komise nebo budou určeny osoby pověřené ochranou nezletilých, budou v případě upozornění pověřeny prozkoumáním faktů a zahájením řízení, které je uvedeno v této směrnici, alespoň dvě osoby, jeden muž a jedna žena, kteří mají požadované předpoklady.

DRUHÁ ČÁST

Postup, kterým je třeba se řídit v případě upozornění na údajné pohlavní zneužití, násilí, týrání a projevy šikany nezletilých nebo zranitelných osob.

Informace o protizákonném chování a standardní postup, kterým je třeba se řídit

38 - Je třeba zdůraznit, že Dílo Mariino uznává ze strany svých zodpovědných právní povinnost přijmout nezbytná opatření k tomu, aby v jeho prostředí nedocházelo k jakémukoli zneužívání nezletilých.

39 - Dílo Mariino rovněž uznává mravní povinnost týkající se všech, že mají upozornit na zjištění či podezření na jakoukoliv formu údajného zneužití nezletilých a na jakoukoli situaci, ve které by si všimli, že nezletilý, s nímž přišli do kontaktu, žije v podmínkách ohrožení nebo zanedbání.

40 - Při plnění této povinnosti jsou všichni povinni poskytnout jakýkoliv poznatek užitečný pro rekonstrukci faktů předmětu upozornění. Kdo je tudíž vyslýchán jako osoba informovaná o faktech, má morální povinnost nepotvrdit lež nebo nepopírat pravdu, či zcela nebo částečně nezamlčovat to, co ví ohledně faktů, kvůli kterým je vyslýchána¹⁰.

41 – Jako první je třeba mít na paměti především starost o dobro nezletilého. Proto jsou členové Hnutí fokoláre vedeni k tomu, aby upozornili na jakoukoliv formu údajného pohlavního zneužití¹¹, projevů pronásledování (stalking)¹², násilí, týrání a projevů šikany vůči nezletilým způsobených

⁹Citadelami se rozumí „koncept moderního města, kde trvale bydlí členové různých povolání v Díle“ (čl. 44 Základních stanov). S ohledem na specifický charakter citadel ve srovnání se zónami se může postupovat podle odpovídajících předpisů, kterými se řídí jejich specifické činnosti.

¹⁰ Odstavec přidán na pokyn prezidentky dne 1. června 2020.

¹¹ Podle definice WHO (Světová zdravotnická organizace) se pojmem pohlavní zneužívání rozumí: „Zapojení nezletilého do pohlavního aktu, ať s fyzickým kontaktem či bez něj, se kterým nemůže svobodně souhlasit kvůli věku nebo kvůli převaze násilníka, dále pohlavní využití dítěte nebo dospívajícího, dětská prostituce a pedofilní pornografie.“

¹² Stalking je soubor úkonů vtíravého a opakovaného pronásledování a obsese vůči nějaké osobě, které se projevují formou obtěžování, opakovanými zprávami a telefonáty, špehováním a trvalým poškozováním atd.

dospělými osobami, které jsou pověřeny péčí o ně, nebo samotnými nezletilými, každopádně členy Hnutí fokoláře nebo jinými subjekty během činnosti organizované Hnutím nebo s ním nějak související.

42 - Ten, komu se nezletilý spontánně svěří, že se považuje za oběť shora uvedených zneužití, je povinen:

- a) Naslouchat nezletilému pozorně bez kladení cílených otázek, aby mohl sám vyprávět to, co osobně prožil, aniž by se na něj vyvíjel jakýkoli tlak¹³;
- b) Jednat klidně a přirozeně s vědomím, že se nezletilý rozhodl hovořit o prožitém zneužití jen díky důvěře, kterou má vůči dospělému;
- c) Doprovodit nezletilého k rodičům, aby je informoval o tom, co nezletilý přesně řekl, pokud se upozornění o zneužití ze strany nezletilého netýká rodiče nebo jeho právního zástupce, anebo pokud to pro něj neznámá nové riziko;
- d) Ujistit se nakolik je to možné, že se nezletilému bezodkladně dostane veškeré nezbytné péče;
- e) Vysvětlit oběma rodičům – tam, kde je to případné – nebo jejich právním zástupcům postup pro trestní oznámení nebo nahlášení kompetentním úřadům;
- f) Písemně zaznamenat, co možná nejpřesněji, všechny údaje – jméno, adresu, telefonní číslo a zprávu o tom, co řekl nezletilý, a nakolik je to možné, zachovat slova, která nezletilý použil;
- g) Bezprostředně informovat komisi nebo osoby pověřené ochranou nezletilých v místě, kde údajně došlo k zneužití. Pokud tyto neexistují, delegáti Díla v zóně zajistí bezodkladně jmenování dvou pověřených osob, které se budou zabývat daným případem.

43 - Pokud ten, kdo obdržel důvěrné sdělení, je v té chvíli nezletilý, bude co nejdříve informovat o tom, co se stalo, asistenta, pokud je přítomen, nebo dospělého, ke kterému má důvěru, aby se mohlo pohořově pokračovat podle toho, co je uvedeno v tomto dokumentu.

Úkoly svěřené komisím nebo osobám pověřeným ochranou nezletilých, předběžné plnění a vyšetřování

44 - Komise nebo pověřené osoby jsou povinny, nakolik je to možné, po obdržení upozornění ověřit, že nezletilému se bezodkladně dostalo veškeré nezbytné péče, jakož i bezprostředně informovat delegáty Díla v zóně nebo zonetě, CO.BE.TU. a v omezené míře v níže uvedených případech spoluprezidenta.

45 - Od okamžiku, kdy Komise nebo pověřené osoby obdrží upozornění – kromě případů, které spadají do kompetence CO.BE.TU. – mají za úkol zabývat se tímto případem; musí jim být proto bezprostředně odeslána každá žádost nebo informace týkající se daného upozornění, ať je od kohokoliv. S každou informací je nutné zacházet s co nejvyšší diskretností.

46 - V případě oznámení, které se týká členů Generální rady Díla Mariina, jakož i fokolarínů a fokolarínek společného života se sliby, fokolarínů a fokolarínek žijících v manželství i během celého období formace, koordinace a vedení případu přísluší CO.BE.TU. na základě specifického mandátu, který této komisi udělila prezidentka¹⁴.

Tato situace vytváří vynucený a ovládaný vztah mezi pronásledovatelem a obětí, která se tak dostává do stavu zranitelnosti, úzkosti a strachu, které ovlivňují její každodenní život.

¹³ O podmínkách naslouchání nezletilému viz příloha C.

¹⁴ Odstavec byl modifikován na pokyn prezidentky 1. června 2020. Původní verze odstavce byla: *V případě oznámení, které se týká členů Generální rady Díla Mariina, jakož i fokolarínů a fokolarínek společného života se sliby, fokolarínů a fokolarínek žijících v manželství s přísliby, koordinace a vedení případu přísluší CO.BE.TU. na základě specifického mandátu, který této komisi udělila prezidentka.*

47 - V takovém případě musí být všechna upozornění adresovaná spoluprezidentovi, který je zašle CO.BE.TU. se žádostí o zahájení interního řízení, nebo přímo CO.BE.TU¹⁵.

48 - V případě, že údajným pachatelem zneužití byl kněz, řeholník, řeholnice, jáhen nebo zasvěcená osoba, musí spoluprezident nebo delegát Díla v zóně nebo zodpovědný za citadelu (pokud k zneužití dojde v některé citadele) upozornit biskupa, v jehož diecézi je kněz inkarnován, nebo nejvyššího představeného institutu, k němuž daný řeholník nebo řeholnice patří.

49 - V tom případě nebude zahájeno žádné předběžné vyšetřování, protože spadá do kompetence ordináře daného místa v souladu s předpisy církevního práva.

50 - Všechny shora uvedené subjekty budou zachovávat co nejvyšší diskrétnost ohledně toho, co jim sdělí komise nebo pověřené osoby v zóně či zonetě.

51 - Je třeba zabránit tomu, aby se šířily očividně zavádějící nebo očeňující informace; proto komise a pověřené osoby dbají o maximální zachování diskrétnosti vůči všem zúčastněným osobám.

52 - Kromě případu, kdy se ukáže nepodloženost nahlášených faktů, zahájí komise interní řízení v souladu s pravidly, nakolik jsou použitelná, předpokládanými pro případy upozornění vůči členům Generální rady Díla a fokolarínům a fokolarínkám (srov. níže příloha A; směrnice), přičemž se snaží být stále v živém kontaktu s rodiči nezletilého nebo s jejich právními zástupci, kromě případu, kdy vyjde najevo obtížná rodinná situace nebo kdy se lze domnívat, že původ oslabení osobní integrity nezletilého spočívá v rodinném prostředí nezletilého.

Postup komunikace s kompetentními úřady

53 - Hnutí fokoláre se bude v souladu s povinností podat trestní oznámení vyšetřovacím úřadům řídit trestní legislativou každé země nebo národa a instrukcemi místní biskupské konference. Vzhledem k této povinnosti předají zodpovědní za citadelu, zónu nebo zonetu, kde došlo k zneužití, na závěr interního řízení prováděného CO.BE.TU. nebo komisemi zóny či zonety v případě potvrzení pravdivosti faktů, které jsou předmětem upozornění, hlášení kompetentnímu vyšetřovacímu orgánu, které bude obsahovat detailní popis toho, co zjistili, a zajistí co nejužší spolupráci s ním a předají mu všechny informace, které vlastní.

54 - Pouze v případě odůvodněného nesouhlasu rodičů nezletilého, který bude předložen písemně, z důvodu větší ochrany tohoto nezletilého, se vyloučí jakákoliv komunikace s vyšetřovacími orgány. V takovém případě se po doručení shora uvedeného nesouhlasu dále nepokračuje a vhodně doložená dokumentace o provedené činnosti a důvodech rozhodnutí bude uložena v důvěrném archivu, kde se to bude jevit jako nutné. Tam, kde trestní legislativa země nebo národa, v nichž ke zneužití došlo, ukládá za právní povinnost podat trestní oznámení, bude hlášení odesláno vyšetřovacím orgánům v každém případě.

55 - Bez ohledu na jakoukoliv povinnost ohledně trestního oznámení povzbudí Hnutí fokoláre oběti, pokud už jsou plnoleté, nebo jejich rodiče/právní zástupce, aby zaslali trestní oznámení přímo vyšetřovacím orgánům s tím, že je bude doprovázet a zajistí jim svou blízkost.

56 - Pokud z interního řízení vyplynou poznatky o zneužití v rodinném prostředí, bude kvůli větší ochraně nezletilého nezbytné nahlásit to kompetentním orgánům (v ČR je to orgán sociálně právní ochrany dětí a mládeže – pozn. překladatele).

¹⁵Odstavec byl modifikován na pokyn prezidentky 1. června 2020. Původní verze odstavce byla: *V takovém případě musí být všechna upozornění adresovaná spoluprezidentovi, který je zašle CO.BE.TU. se žádostí o zahájení interního řízení.*

57 - Vždy platí oprávnění každého člena Hnutí fokoláre samostatně předložit trestní oznámení nebo nahlášení kompetentním vyšetřovacím orgánům.

PŘÍLOHA A)

Interní postupy v Díle Mariině

Interní standardní postup v sekcích a větvích Díla Mariina

58 - Pokud existuje věrohodná zpráva o údajných pohlavních zneužitích, násilí nebo týrání a o projevech šikany vůči nezletilým spáchaných členy Díla Mariina, jsou postupy řízení ustanovené v Díle Mariině nutně odlišné vzhledem k různosti a mezinárodnímu složení osob, které ho tvoří (srov. čl. 129-140 Základních stanov), a z toho vyplývajících právních podmínek, které vycházejí z církevního práva, Základních stanov a Pravidel.

59 - Někteří příslušníci sekcí a větví, z nichž se skládá Dílo, byli vysvěceni a mají „právní statut příslušníka duchovního stavu“, jiní skládají sliby a mají „právní statut řeholní osoby“, další mají „právní statut laika“ se sliby či přísliby nebo s duchovními závazky.

60 - Členové Díla Mariina vysvěceni na kněze mohou patřit k sekci fokolarínů nebo k větvi diecézních kněží a trvalých jáhnů fokolarínů, k větvi diecézních kněží a trvalých jáhnů voluntárů, k větvi gens a k větvi řeholníků.

A) Postup předpokládaný pro příslušníky duchovního stavu, jáhny, řeholníky a zasvěcené osoby¹⁶

61 - Kromě trestních předpisů občanského práva také trestní předpisy církevního práva považují za zločin pohlavní zneužití nezletilého spáchané duchovní osobou.

62 - Po obdržení opodstatněného oznámení o údajných pohlavních zneužitích, násilí nebo týrání nezletilých spáchaných duchovní osobou, která patří do sekce fokolarínů nebo do větví kněží fokolarínů a kněží voluntárů, jakož i spáchaných trvalými diecézními jáhny, ať fokolaríny či voluntáry, uvědomí spoluprezident Díla Mariina biskupa diecéze, kde je kněz nebo jáhen inkardinován, aby vedl řízení předpokládané podle církevní legislativy.

63 - V případě, v němž je obviněn duchovní nebo nevysvěcený řeholník větve řeholníků nebo zasvěcená osoba z větve zasvěcených osob, uvědomí delegát Díla v zóně nebo spoluprezident – pokud je řeholník nebo zasvěcená osoba zcela ve službě Centra Hnutí –nejvyšší představené Institutu zasvěceného života nebo Společnosti apoštolského života, ke kterému daná osoba patří, aby zahájili trestní řízení předpokládané zákonem¹⁷ pro členy Institutů zasvěceného života nebo Společností apoštolského života.

64 - Během čekání na vyšetřování ze strany církevních a státních orgánů musí přímý/á zodpovědný/á zbavit obviněnou osobu případných úloh, v nichž by byla přímo či nepřímo v kontaktu s nezletilými, a svěří jí jiný úkol, který neobnáší rizika.

65 - Zodpovědný/á kromě toho rázně povzbudí obviněnou osobu, aby podstoupila psychologické a lékařské znalecké vyšetření.

¹⁶ Termíny ‚řeholníci‘ a ‚zasvěcené osoby‘ se používají pro členy Institutu zasvěceného života, pro Společnosti apoštolského života a pro nové formy zasvěceného života (srov. Kan. 605 CIC).

¹⁷ Kan. 1395 §2 CIC, který se odvolává na kan. 695 §1.

66 - V případě prokázaných pohlavních zneužívání nezletilých nemůže být schváleno její eventuální zvolení do funkce s výkonem zodpovědnosti.

Na základě výsledku církevního procesu bude zahájeno interní řízení vůči obviněnému podle postupů předpokládaných v pravidlech sekce nebo větve, ke které patří, platných v okamžiku upozornění.

B) Postup předpokládaný pro laické členy

Pro členy Generální rady a fokolarínky a fokolaríny

67 - Prezidentka nebo spoluprezident po obdržení upozornění, že některý člen Generální rady nebo nějaký fokolarín či fokolarínka společného života nebo žijící v manželství, i během celého období formace, je údajně pachatelem zneužití nezletilého, zašlou bezprostředně –nanejvýš do deseti dnů – CO.BE.TU. písemnou žádost o zahájení předběžného vyšetřování podle pokynů uvedených v těchto směrnicích, jehož cílem bude ověřit opodstatněnost či neopodstatněnost faktů uvedených v upozornění¹⁸.

68 – V případě, kdy upozornění obdrží přímo CO.BE.TU, bude informovat bezprostředně prezidentku a spoluprezidenta, jakož i příslušnou sekci a zodpovědného za zónu obviněné osoby, nebo mezinárodní centrum větve, k níž daná osoba patří¹⁹.

69 - V této fázi může být nutné a nezbytné přijmout preventivní opatření jednak pro zajištění řádného a nezávislého průběhu vyšetřování, ale především pro vyloučení opakovaného zneužití a předejití skandálům.

70 - Proto během čekání na výsledky předběžného vyšetřování zodpovědný/á obviněné osoby okamžitě zakáže této osobě jakýkoliv kontakt s nezletilými, a to tak, že nebude vyvíjet činnost, která by byla spojená s rizikem.

71 - Při komunikaci během předběžných opatření se zodpovědný/á kvůli shora uvedeným cílům vyhne odkazování na obsah upozornění, na jeho autora a jména všech ostatních zúčastněných subjektů a omezí se na sdělení, že opatření je odůvodněné upozorněním „*týkajícím se ochrany nezletilých*“.

Předběžné vyšetřování a interní řízení

72 - Jakmile koordinátor CO.BE.TU. obdrží upozornění, pověří písemným dokladem dvě osoby, jednoho muže a jednu ženu, vybrané přednostně ze svých členů nebo ze členů komise v zóně, ve které došlo k údajnému zneužití²⁰.

73 - Na začátku předběžného vyšetřování tyto dvě pověřené osoby určí, které osoby by měly být vyslychané během vyšetřování, a vyhodnotí případ od případu, co je nutné pro dosažení jeho cílů.

¹⁸Odstavec byl modifikován se souhlasem prezidentky 1. června 2020. Původní verze odstavce byla: *Po obdržení upozornění, že některý člen Generální rady nebo nějaký fokolarín či fokolarínka společného života nebo žijící v manželství je údajně pachatelem zneužití nezletilého, zašle spoluprezident bezprostředně – nanejvýš do deseti dnů – CO.BE.TU. písemnou žádost o zahájení předběžného vyšetřování podle pokynů uvedených v těchto směrnicích, jehož cílem bude ověřit opodstatněnost či neopodstatněnost faktů uvedených v upozornění.*

¹⁹Odstavec byl přidán se souhlasem prezidentky 1. června 2020.

²⁰Odstavec byl modifikován na pokyn prezidentky 1. června 2020. Původní verze odstavce byla: *Jakmile CO.BE.TU. obdrží od spoluprezidenta žádost a dokumentaci, pověří písemným dokladem dvě osoby, jednoho muže a jednu ženu, vybrané přednostně ze svých členů nebo ze členů komise v zóně, ve které došlo k údajnému zneužití.*

74 - V této fázi je třeba pokládat za nutné, aby byla vyslechnuta *údajná oběť* (pokud je ještě nezletilá, jen výjimečně a za pomoci psychologa), aby popsala fakta, kterými je třeba se zabývat, jakož i *případné svědky, které uvede* (především pro ověření, že obvinění jsou odůvodněná).

75 - V případech, kdy se fakta sama o sobě jeví tak jasná a jistá, se naopak přikročí přímo k následné fázi²¹.

76 - Na závěr předběžného vyšetřování musí být předvolán údajný pachatel zneužití po předchozím upozornění alespoň deset dní předem a být informován o obviněních, která byla proti němu vznesena, aby mohl předložit fakta na svou obhajobu, a pokud by si to přál, za pomoci obhájce, kterému důvěřuje. Obhájcem nemůže být interní člen téže sekce nebo větve – nebo odpovídající mužské či ženské sekce nebo větve – jak obviněné osoby, tak předpokládané oběti²².

77 - Je třeba zajistit, aby si obviněná osoba a její obhájce prohlédli spis za účelem přípravy případné obhajoby.

78 - V případě vážné a objektivní překážky, pro zajištění možnosti předložit písemnou obhajobu, si může údajný pachatel zneužití vyžádat, aby slyšení jeho obhajoby bylo odloženo – jen jednou – s odpovídajícím prodloužením termínu ukončení předběžného vyšetřování.

79 - Pokud by to bylo pro účely rozhodování uznáno za závažné, budou přijaty důkazy na obhajobu uvedené obviněnou osobou, jakož i ty další připravené úřadem.

80 - Přijetí dodatečných důkazů se uskuteční ve veřejné rozpravě stran (poškozená strana a obviněná osoba) za pomoci jejich obhájců, pokud byli jmenováni.

81 - Předběžné vyšetřování se musí vykonat do 90 dnů od přijetí dokumentace ze strany dvou pověřených osob; před vypršením daného termínu si mohou pověřené osoby vyžádat od CO.BE.TU. udělení prodloužení termínu o nejdéle 60 dnů s odvoláním na oprávněné důvody.

82 - Na závěr předběžného vyšetřování ten, kdo ho vedl, musí předat protokoly CO.BE.TU. a přiložit vlastní *Zprávu*, která objasní vykonané vyšetřovací úkony, s tím související provedená rozhodnutí a získané výsledky.

83 - Jakmile CO.BE.TU. obdrží *Zprávu*, zformuluje do 60 dnů *Důvodovou zprávu* podle výsledků vykonaných činností v předběžném vyšetřování a v souladu s rozhodnutím, které je třeba učinit vůči obviněné osobě.

84 - CO.BE.TU. tudíž přijme následující alternativní opatření:

- a) jakmile bude možné vyloučit pravdivost oznámených faktů, anebo budou získané poznatky nedostačující, navrhne archivování případu;
- b) jakmile vyšetřovaný přiznal vlastní vinu nebo upozornění bylo uznáno jako odůvodněné, naformuluje písemné doporučení s návrhem zahájení disciplinárního řízení s obviněným.

85 - Výjimečně, kdyby se ukázala nutnost důkazního sjednocení, by se toto muselo vykonat ve veřejné rozpravě obou stran, a to do 30 dnů od vyžádání.

²¹ To může nastat například tehdy, když oběť podala písemné, podrobné oznámení nebo připojila trestní oznámení vyšetřovacím orgánům.

²²Odstavec byl modifikován na pokyn prezidentky 1. června 2020. Původní verze odstavce byla: *Na závěr předběžného vyšetřování musí být předvolán údajný pachatel zneužití po předchozím upozornění alespoň deset dní předem a být informován o obviněních, která byla proti němu vznesena, aby mohl předložit fakta na svou obhajobu, a pokud by si to přál, za pomoci obhájce, kterému důvěřuje.*

86 - Doporučení CO.BE.TU. bude bezprostředně sděleno sekci nebo větvi, ke které obviněná osoba patří, prezidentce a spoluprezidentovi Díla Mariina, jakož i osobám pověřeným řízením, pokud jde o externí členy mimo samotné CO.BE.TU.

87 - Centrální zodpovědný/á sekce spolu se svou radou vezme na vědomí odůvodněné doporučení CO.BE.TU., a přijme bezprostředně –nejdéle však do 30 dnů – závěrečné rozhodnutí v souladu s odpovídajícími Pravidly. Přijaté opatření připravené sekcí nebo větví, ke které obviněná osoba patří, musí být bezprostředně a nejpozději do 10 dnů od jeho přijetí sděleno souběžně CO.BE.TU., obviněné osobě a jejímu obhájci, jakož i aktuálnímu zodpovědnému za zónu obviněné osoby²³.

88 – Ve sdělení obviněné osobě musí být uvedeny termíny a způsoby odvolání předpokládané v bodech v č. 92 a násl.²⁴.

89 - CO.BE.TU. podá bezprostřední zprávu zodpovědným za citadelu nebo zónu či zonetu, v níž se potvrdilo zneužití, aby s odvoláním na to, co se předpokládá, bez prodlení zajistili a učinili formální kroky pro trestní oznámení u vyšetřovacích orgánů.

90 - Po ujištění, že došlo k oznámení opatření shora uvedeným subjektům, bude – stále v kompetenci CO.BE.TU. – následně podaná zpráva oběti nebo, pokud je ještě nezletilá, jejím rodičům nebo jejich právním zástupcům.

91 - Nedodržení termínů a předpokládaných pokynů pro interní řízení, až na případnou odpovědnost subjektů, jimž je udělena, nepodmiňuje jeho promlčení ani neplatnost uložených sankcí, pokud by to neznamenal nenapravitelné poškození práva obviněné osoby na obhajobu.

Odvolání

92 - Proti konečnému rozhodnutí je přípustné odvolání do 30 dnů od uvědomění o přijetí opatření²⁵.

93 - Žádost o odvolání nebo o úpravy je adresována v první instanci prezidentce. Odvolání automaticky uvádí v platnost pozastavení postihu. Prezidentka rozhodne do 30 dnů od podání odvolání.

94 - Pokud je odpověď záporná nebo je odvolání považováno za nedostatečné, i kdyby prezidentka neučinila rozhodnutí nebo ho nezajistila, je přípustné odvolání na vyšší úrovni u *Papežské rady pro laiky, rodinu a život* do 30 dnů od nabytí platnosti uvědomění o novém opatření nebo do 30. dne v případě opomenutí rozhodnutí²⁶.

²³Odstavec byl modifikován na pokyn prezidentky 1. června 2020. Původní verze odstavce byla: *Centrální zodpovědný/á sekce spolu se svou radou vezme na vědomí odůvodněné doporučení CO.BE.TU., a přijme bezprostředně – nejdéle však do 30 dnů – závěrečné rozhodnutí v souladu s odpovídajícími Pravidly. Přijaté opatření připravené sekcí nebo větví musí být bezprostředně a nejpozději do 10 dnů od jeho přijetí sděleno souběžně CO.BE.TU., obviněné osobě a jejímu obhájci.*

²⁴Odstavec přidáný na pokyn prezidentky 1. června 2020.

²⁵Odstavec byl modifikován na pokyn prezidentky 1. června 2020. Původní verze odstavce byla: *Proti konečnému rozhodnutí je přípustné odvolání do 15 dnů od uvědomění o přijetí opatření.*

²⁶Odstavec byl modifikován na pokyn prezidentky 1. června 2020. Původní verze odstavce byla: *Pokud je odpověď záporná nebo je odvolání považováno za nedostatečné, i kdyby prezidentka neučinila rozhodnutí nebo ho nezajistila, je přípustné odvolání na vyšší úrovni u Papežské rady pro laiky, rodinu a život, která je kompetentní orgán u Svatého stolce, do 15 dnů od nabytí platnosti uvědomění o novém opatření nebo do 30. dne v případě opomenutí rozhodnutí.*

95 - Jestliže výsledek podnětu zůstane ve stejném vyznění jako počáteční rozhodnutí, nebo není pro toho, kdo se odvolává, dostačující, tehdy je přípustné správní odvolání k soudu Papežského soudního dvora.

Standardní postupy, kterými je třeba se řídit v případě vyšetřování a trestních řízení vyšetřovacími orgány

96 - Během trestního vyšetřování je třeba zachovávat co nejvyšší rozvahu a spolu s vyšetřujícími orgány zvážit vhodnost případných jednání; v této fázi se zodpovědní za Hnutí zdrží zahájení oficiálního interního vyšetřování (ledaže by to z konkrétních okolností vyplývalo jako nezbytné), aby se také zabránilo možnému střetu a překryvu s vyšetřujícími orgány. To platí tím více, když postoj spolupráce vyšetřované osoby snižuje na minimum možnosti opakování případných zneužívání.

97 - Součástí postoje spolupráce je také ochota vyšetřované osoby zdržet se, alespoň dočasně, jakékoliv svěřené činnosti a vyvarovat se účasti na veřejných událostech a kongresech pořádaných v rámci Hnutí fokoláre.

98 - Je třeba být opatrní v případě *veřejných prohlášení* a je žádoucí, aby byl v případě potřeby jmenován jeden tiskový mluvčí Hnutí fokoláre.

99 - Kdyby to bylo nutné, pomůže se vyšetřované osobě najít *důvěryhodného právního zástupce* s vědomím, že trestní odpovědnost je osobní.

100 - V případech, kdy současně probíhá trestní a interní řízení, může CO.BE.TU. přerušit interní řízení až do ukončení probíhajícího trestního řízení. V takovém případě může být přerušené interní řízení znovu zahájeno do 120 dnů od seznámení správním opatřením, i když není konečné²⁷.

Znovuotevření již ukončeného řízení a revize původně přijatého rozhodnutí²⁸

101 - Jestliže nepřerušené interní řízení skončí uložením nějakého postihu a následně je trestní řízení uzavřeno neodvolatelným rozsudkem o zproštění viny, prezidentka na žádost jedné strany znovu otevře interní řízení, aby se upravilo nebo potvrdilo jeho rozhodnutí podle výsledku trestního rozsudku. Žádost musí být předložena do 120²⁹ dnů od momentu neodvolatelnosti trestního výroku.

102 - Pokud interní řízení skončí odložením a trestní proces neodvolatelným rozsudkem o odsouzení, prezidentka požádá o znovuootevření interního řízení tak, aby závěrečné rozhodnutí bylo v souladu s předešlým rozhodnutím. Interní řízení je znovu otevřeno rovněž tehdy, když z neodvolatelného rozsudku o odsouzení vyplývá, že daný fakt vyžaduje menší postih, než jaký byl uložen.

103 - Ve shora uvedených případech interní řízení pokračuje nebo je znovu otevřeno opětovným sdělením obvinění do 120 dnů od seznámení s novými důkazy nebo od doručení žádosti o znovuootevření. Řízení proběhne v nově stanovených lhůtách oproti původním.

104 - Když vyjdou najevo nová a významná fakta, která nebyla známá v okamžiku rozhodování, zainteresované strany získávají právo kdykoliv odeslat prezidentce žádost o znovuootevření interního

²⁷ Odstavec byl modifikován na pokyn prezidentky 1. června 2020. Původní verze odstavce byla: *V případech, kdy je zvláště komplikované prověření faktů, které jsou předmětem upozornění, a kdy z výsledku interního vyšetřování nevyplývuly postačující faktory pro odůvodněné uložení sankcí, může CO.BE.TU. přerušit interní řízení až po ukončení dosud nevyřešeného postihu. V takovém případě může být přerušené interní řízení znovu zahájeno tehdy, když se získají dodatečné dostačující faktory pro ukončení řízení i na základě právního opatření, které není konečné.*

²⁸ Nadpis byl přidán na pokyn prezidentky 1. června 2020.

²⁹ Odstavec byl modifikován na pokyn prezidentky 1. června 2020. Původní verze odstavce byla: *Žádost musí být předložena do šesti měsíců od momentu neodvolatelnosti trestního výroku.*

řízení ve lhůtách a způsoby, které jsou uvedeny v předchozích bodech, s podnětem k revizi předchozího přijatého rozhodnutí. Rozhodnutí zaujme prezidentka po předchozím předběžném vyšetřování, pokud to považuje za nutné, a na doporučení kompetentní osoby, které důvěřuje.

Pro ostatní laické členy

105 - Předpokládaná pravidla a postup pro případy upozornění týkajícího se členů Generální rady, jakož i fokolarinů a fokolarínek společného života nebo žijících v manželství, budou přijata s náležitými úpravami a natolik, nakolik jsou použitelná, komisemi pro ochranu nezletilých v zóně či zonetě pro případy spadající do jejich kompetence, které se týkají ostatních laických členů Díla Mariina (volontáři, gen 2, gens, mladí z mládežnické sekce větve zasvěcených řeholníků/řeholnic, kteří patří k hnutím širokého záběru pro adherenty a sympatizující).

106 - O výsledku různých fází řízení budou komise v zóně nebo zonetě stále a bez prodlení informovat CO.BE.TU., jejímiž instrukcemi se budou řídit.

107 - V případě odchýlení a neshody s danými instrukcemi zajistí komise v zóně nebo zonetě sdělení důvodů.

108 - V případě neslučitelného a přetrvávajícího rozporu převezme CO.BE.TU. na sebe vedení případu a přijme nutná opatření za účelem dokončení interního postupu.

109 - To nastane i v případě závažných přečinů, kterých se dopustí komise pro ochranu nezletilých v zóně nebo zonetě ve vedení případů podřízených jejich působnosti.

Pro nezletilé, kteří se účastní aktivit Hnutí

110 - Hnutí fokoláre – s odvoláním na závazky přijaté v úvodní části těchto směrnic – šíří mezi nezletilými, kteří se účastní aktivit Hnutí, kulturu vážnosti a úcty k druhému.

111 - Proto se angažuje v rozvoji vytváření projektů zaměřených na prevenci a působících proti jakýmkoli formám zneužívání nezletilých založených na pozitivním a nikoli trestajícím výchovném přístupu.

112 - Když přijde upozornění, že se někdo nezletilý stal pachatelem údajného pohlavního zneužití, násilí, týrání nebo jakýchkoli projevů šikany vůči jinému nezletilému, v souladu s platnými zákony země, kde se nachází, se zajistí během čekání na interní řízení prostřednictvím komunikace s rodiči, aby byl nezletilý údajný pachatel nezákonného jednání dočasně zbaven všech úloh a všech činností, které by mohly pro jeho vrstevníky znamenat riziko.

113 - Ověřená odpovědnost nezletilého je okolnost neslučitelná s požadavky vyžadovanými pro účast na životě a aktivitách Hnutí, kde se předpokládá účast nezletilých.

114 - Kde to podmínky umožňují, pomůže se nezletilému ve spolupráci s rodinou, aby si začal uvědomovat závažnost činů, kterých se dopustil, a mohl se znovu účastnit aktivit.

115 – Kdyby měl během nějakého setkání (kongres, letní tábor, workshop, mariapoli...) nezletilý nést zodpovědnost za jednání v rozporu s principy uvedenými v těchto směrnicích, a přesto ne tak závažné, že by bylo nutné zahájit interní řízení, zodpovědní za setkání se bezprostředně po činu vynasnaží skrze otevřený a upřímný rozhovor s nezletilým objasnit to, k čemu došlo, a pomohou danému nezletilému, aby si uvědomil své jednání, a vyzvou ho, aby přijal vlastní zodpovědnost. O tom, k čemu došlo, musí být podána bezprostřední zpráva rodičům nezletilého.

116 - Jestliže i přes shora uvedený pokus by se postoj nezletilého následně opakoval, zváží se, zda jsou či nejsou naplněny předpoklady pro zahájení interního řízení podle pravidel obsažených v těchto směrnících.

Záruky

117 - Během interního řízení se musí obviněné osobě zajistit výkon práva na obhajobu.

118 - V takové fázi, jestliže se předmětné chování nejeví jako zřejmé, musí být přijata vhodná preventivní opatření za účelem zabránit tomu, aby tato opatření ohrozila dobrou pověst obviněné/ho. V přijatých opatřeních nebude nutné zejména zveřejňovat motivaci, ledaže by k tomu existovaly pádné důvody.

119 - Zůstane v platnosti možnost pro všechny, kteří o to mají konkrétní a aktuální zájem, vyžádat si informace o výsledku interního řízení. Vyhodnocení podstaty takového zájmu je svěřeno výlučnému vlastnímu uvážení komise, která je kompetentní pro vedení případu.

120 - V případě odstěhování interního člena do jiného místa budou přijatá opatření vůči němu sdělena novému zodpovědnému.

121 - Kopie všech vytvořených a používaných dokumentů během interního řízení musí být uloženy v důvěrném archivu CO.BE.TU. a komise v zóně či zonetě.

PŘÍLOHA B)

V Z O R

Hlavičkový papír

Dílo Mariino

Vážený pan/Vážená paní

UDĚLENÍ POVĚŘENÍ PRO OCHRANU NEZLETILÝCH

Níže podepsaný/á _____, narozen/a v _____ dne _____ s trvalým bydlištěm v _____ ulice _____ tel. _____, delegát/ka Hnutí fokoláre – Díla Mariina pro zónu/zonetu _____,

- vzhledem k pokynům uvedeným ve směrnících Hnutí fokoláre na podporu blaha a ochranu nezletilých;
- po ověření, že z přijatých informací pan/paní _____ narozen/a v _____ dne _____ s trvalým bydlištěm v _____ ulice _____ tel. _____, povolání _____, má všechny požadované předpoklady k tomu, aby mohl/a vykonávat úkoly svěřené „osobám pověřeným ochranou nezletilých“;

tímto

POVĚŘUJE

zmíněného/nou k výkonu úkolů a funkcí svěřených „osobě pověřené ochranou nezletilých“ pro zónu/zonetu _____.

V souladu s tím, co je obsaženo ve shora uvedených směrnících, má pověření platnost po tři roky a po vypršení lhůty se automaticky obnovuje na stejnou dobu platnosti (3 roky), pokud nedojde k odvolání ze strany delegáta/ky nebo k rezignaci ze strany zainteresovaného.

V _____

Podpis
Kulaté razítko Díla Mariina

PŘIJETÍ POVĚŘENÍ A POTVRZENÍ ZÁVAZKU

Níže podepsaný/á _____ narozen/a v _____ dne _____
s trvalým bydlištěm v _____ ulice _____ tel. _____

- vzhledem ke jmenování _____ kterým delegát/ka Hnutí fokoláre – Díla Mariina v zóně/zonetě _____ svěřila níže podepsanému/é úkoly a funkce „Pověřené osoby pro ochranu nezletilých“

POTVRZUJE

- že přijímá pověření angažovat se a vykonávat je podle svého svědomí, v plné svobodě a nezávisle v součinnosti a úzké spolupráci se zodpovědnými a dalšími členy komise a v souladu s tím, co se předpokládá ve Směrnících Hnutí fokoláre pro podporu blaha a ochranu nezletilých, a potvrzuje, že to činí s plným vědomím;
- že nebyl odsouzen za trestný čin proti veřejné morálce a dobrým mravům, rodinné morálce, mravní svobodě a osobnosti jednotlivce.

Zavazuje se, že bude chránit a striktně dodržovat důvěrnost všech zpráv a informací, se kterými bude obeznámen v průběhu vlastního pověření.

V _____ dne _____

Podpis

PŘÍLOHA C)

VZTAH S NEZLETILÝM

Možnost, že by nezletilý, oběť zneužití, nahlásil zneužití či jiné skutky násilí, je dost vzácná. Pachatel násilí často verbálním či neverbálním násilným jednáním podrobí oběť své síle a své manipulaci a vezme tak jejich vztah do svých rukou. Uvnitř tohoto složitého vztahu hraje roli řada obranných pochodů a mechanismů, které velmi často uvedou nezletilého do stavu, kdy se nemůže vzepřít nebo necítí potřebu oznámit zneužití či násilné skutky a v určitém smyslu zůstává v pasivním a tichém postoji.

Naopak je pravděpodobnější, že se ke zjištění zneužití dojde skrze strádání, které se projevuje určitým chováním nezletilého v důsledku toho, že byl zneužit.

Znaky tísně

Chování nezletilého je velmi důležité. Rozbory případů zdůrazňují, že neexistují speciální ukazatele, které by umožnily s jistotou potvrdit, že nezletilý byl obětí zneužití nebo násilí. Existují znaky, které nezletilý vyjadřuje svým chováním a které je třeba vykládat s velkou opatrností společně s nějakým odborníkem, který může poukázat na to, že nezletilý žije v tísnivé situaci.

Fyzické násilí zanechává viditelné stopy na těle oběti; když se naproti tomu potvrdí stav zneužívání nebo jiných forem násilí, známky nejsou tak jasné. V posledně uvedených případech se často pozoruje u nezletilého náhlá změna v jeho chování, zaujímá jiné postoje než obvykle. Zvláště je třeba zbystřit pozornost, když nezletilý:

- je zmatený, dělá mu potíže vyjádřit se slovně;
- jeví se smutný a má tendenci se izolovat;
- má často záchvat zuřivosti nebo pláče;
- je neobyčejně agresivní nebo hyperaktivní;
- znenadání mění své zvyky, způsob hry, kreslení atd.
- neustále jeví známky fyzické bolesti, které nemají zdravotní příčinu (např. bolest hlavy, bolest břicha, únava);
- vykazuje příznaky návratu na nižší vývojovou úroveň (např. enuréza, tj. nechtěný únik moči po 5.-6. roce), projevy strachu, které jsou charakteristické pro nižší vývojovou úroveň, přehnanou závislost na vztahové osobě;
- vykazuje potíže ve svých běžných biologických funkcích (např. poruchy spánku, odmítání potravy);
- méně se soustředí ve škole a projevuje menší zájem, což vede k významnému zhoršení jeho školního prospěchu;
- vůči dospělým se chová svádívě a/nebo navrhuje svým vrstevníkům hry s nevhodným sexuálním obsahem;
- má strach zůstat sám; má strach z dospělých (nebo obzvláště z někoho);
- projevují se u něj nové typy strachu;

Tyto postoje se vyskytují ve skutečnosti u všech nezletilých, ale stávají se varovným signálem, když jsou **časté a přehnané**.

Jak naslouchat nezletilému, který spontánně vypráví o násilném činu

V případě, kdy by měl nezletilý díky mimořádné důvěře k dospělému hovořit o tom, že se stal obětí zneužití, týrání nebo projevů šikany, je zapotřebí delikátní postoj ze strany toho, komu se nezletilý svěřuje. Musí se omezit na naslouchání a přijmout spontánní vyprávění nezletilého, aniž by kladl otázky, tj. naslouchá opravdu tomu, co nezletilý cítí, že chce vyprávět.

Je třeba vyloučit vtíravé a nevhodné otázky, protože mohou mít negativní dopad na prožitek, který ho již silně negativně ovlivnil. Pokud by bylo nutné dát nějaký impuls k rozhovoru s obětí, doporučuje se vrátit se k nějaké jeho větě, aby se povzbudil k pokračování ve svém spontánním vyprávění (např. „řikal jsi, že jsi tehdy byl doma...“).

Další důležitý aspekt v rozhovoru je ovládání vlastních emocí. V tomto okamžiku naslouchání je zásadní, aby dospělý dokázal ovládat své emoce, i když nás situace vyděsí svou závažností. Nezletilý musí naopak vnímat blízkost, neposuzování, podporu a jistotu ze strany dospělého, který mu naslouchá, jinak se uzavře ve svém utrpení a mohl by také zesílit jeho pocit viny a studu. Pokud jsme v tomto postoji, nezletilý se cítí svobodný k tomu, aby se vyjádřil, a bude mít také možnost poznat jiný způsob vztahu s dospělými.

Není úkolem dospělého, kterému se oběť svěřuje, ověřit věrohodnost a platnost jeho vyprávění, ani vypracovat diagnózu. Je třeba spíše nabídnout prostor, ve kterém se nezletilý může vyjádřit a může být uznán obětí, což je zásadní výchozí bod pro zahájení možné cesty osobní obnovy.

Proto není v žádném případě přípustné zaznamenávat rozhovor s nezletilým, ani podrobit nezletilého dalším rozhovorům. V tomto aspektu se odkazuje na postupy předpokládané v těchto směrnících.

Jak naslouchat plnoleté oběti, která spontánně vypráví o násilném činu, který utrpěla v dětství a/nebo dospívání

Oběť přeruší mlčení často po mnoha letech, když už nefungují mechanismy, které vedou k podrobení se situaci zneužití, a kdy nějaká nová situace způsobí, že minulost znovu vyjde najevo. Může se opravdu stát, že nějaký mladý člověk – nebo dospělý – nám vypráví o násilných činech, které prožil jako nezletilý.

Kritéria pro naslouchání nezletilé oběti, která jsou popsána výše, lze uplatnit i tehdy, když je oběť plnoletá: volné naslouchání bez speciálních otázek, ovládání vlastních emocí u toho, kdo naslouchá oběti, a vědomí, že to musí bezprostředně sdělit osobě pověřené ochranou nezletilých.